

V torek, četrtek in soboto
lahaja in velja v Mariboru
brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.,
za pol leta . . . 4 . . . — k.,
za četrlet . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.,
za pol leta . . . 5 . . . — k.,
za četrlet . . . 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravištvilo
je na stolnem trgu (Dom-
platz) hiš. št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto so plačuje
6 kr., če se natisne 1 krat.
5 kr., če se tiska 2 krat.
4 kr., če se tiska 3 krat.
veče pisaneke se plaču-
jejo po prostora.

Za vsak tisek je plačat-
kolek (štempelj) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 33.

V Mariboru 18. marca 1869.

Tečaj II.

Ravnopravnost ex offio.

I.

Ob nobenem času ni manjkalo sofistčnih razsojevalcev, ki so morali za belo kazati, kar je bilo črno; sosebno pa so taki modrijanje zmerom pripravi, kader- in kjerkoli se govori o ravnopravnosti. In tacim mojster-skazam, tacim „objektivnim“ razsodnikom se rado, se skoraj vselej in povsod na višem mestu verjame in njihove svete poslušaj.

Tudi minister Hasnerja so taki prijatelji naše narodnosti podučili in moč se je dal menda rad podučiti. In kako nam ta minister uka od samo „dobre volje“ nič ravnopravnosti ni dal, to vidi vsak; kako nam je od same vladne „dobre volje“ tudi ne misli dati, kakor jo s sveto pravico zahtevamo in zahtevati moramo: to so naši bralci sprevideli iz odgovora g. Svetcu, kakor ga je Hasner dal v državnem zboru, in kakor smo ga v zadnji številki v celoti prinesli.

Minister Hasner je Svetcu povedal, da vladi ne manjka dobre volje „težave“ premagati, ki se upirajo vresničenju ravnopravnosti. Ali minister Hasner je že dober časminister, mi Slovenci pa nimamo v vsem našem šolstvu niti drobtine pokazati, kjer bi bila ta vladna dobra volja pokazala se. In če bo tako naprej šlo, še dolgo naprej šlo, nam vsa ta mrtva dobra volja ne bo nič bolj teknila, kakor Bachova slaba volja.

Če se ozremo po svetu, vidimo, da rodi zgodovina narodnega zatiranja povsod enako prikazen. Poljaki zatirajo Rusine, ker „nimajo še prave kulture in literature,“ Magjari pravijo, da nimajo Slovaki in Romani kulture; Francozi, Italijani, Nemci, vsi so enaki. Da celo Danci so poprej ko je vojska jim vzela oblast nad Šlezvik-Holštajnom resno trdili, da ni zaradi ravnopravnosti šlezviških Nemcev ničesa želeli, da imajo vse, kar po pameti želeli morejo. Vselej in povsod se si egoizem, sebičnost, samopridnost, gospodstvo, narodno zatiranje, — znali ogrniti plašč skrbečega očeta, plašč „dobre volje“ in dobrovoljnega varstva.

Kaj čuda tedaj, da tudi nam Slovincem že dolgo pridigovajo in vedno v glavo vbijajo, da smo še surovi, neomikani, da nimamo kulture, da moramo še čakati narodnih šol, da smo še politični otroci, da morajo še Nemci po očetovsko za naš napredek in našo omiko skrbeti, da nismo dorastli in nam jeroba treba. In ob enem, ko nam to pripovedujejo, nas hoté prepričati da smo svobodni, da imamo avtonomijo, da jim ni samostojnost in „blagost ene narodnosti bolj na srci, kakor druge.“ Verjemi to, kdor more, Slovenec, ki ima srce in oči za narodov napredek, tega ne veruje in — morda celo gg. Svetec in Toman ne verujeta.

„Kar ni mogoče, tega se tirjati ne more“ pravi minister Hasner in mi mu pritrjujemo. Vprašanje pa nastane, ali to res ni mogoče, kar mi Slovenci tirjamo. Naloga in sveta dolžnost slovenskih poslancev je, če že zoper naše slovanske interese osamljeni in, po našem preverjenji, zastoj sedé v rajshsrathu, da, ker poznajo žalostne razmere našega naroda, dokažejo g. Hasnerju, da se ono vprašanje more zanikati. Naši poslanci morajo vedeti in povedati, da slovenski profesorji morajo po tujih gimnazijah služiti, pri-

nas pa tujci uče našo mladino; naši poslanci morajo vedeti, da država kakor mačeha določuje na naših gimnazijah našemu narodnemu jeziku uboge dve — in kake dve — uri na teden; naši poslanci morajo vedeti, da nam Slovincem, ne manjka tacih, ki se radi uče in ki bi radi učili v narodnem jeziku, pa vlada prilike ne da; naši poslanci morajo g. Hasnerju pokazati, da dozdej ni svoje „dobre volje“ pokazala niti v ljudski, niti v srednji, tem menj pa v viši šoli. In za bogá, če so dolgo kroniko naših pritoževanj, in fakt, ki smo jih naveli že celo kopico, ogledali in si jo zapomnili, ne bo jim težko ministru Hasnerju dokazati, da do zdaj od vlade nismo družega pogrešali kakor „dobre volje“, in pravične volje. Da, dobra volja, od ktere je samo en korak do dejanja! Tega čakamo že leta in leta, in Bog nam greh odpusti, če nas je skušnja že tako nezaupne storila, da mislimo in smo skoraj preverjeni, da narodne ravnopravnosti v šoli od tega ministerstva ne bomo cele imeli nikdar, da torej do vse denašnje sisteme nimamo zaupanja. Dokaz, da se motimo, nam bo samo dejanje, nikdar gola, prazna beseda, in prazno obetanje ministra Hasnerja.

Neposredne volitve državnih poslancev.

II.

V Ljubljani 12. marca 1869. —

Ne dá se dvomiti, da se nekteri deželni zbori (in med temi tudi deželni zbor kranjski) sedanjemu ministerstvu nepriljubljeni, kar spričuje najbolj cela rešta nepotrjenih velevažnih sklepov dotičnih deželnih zborov. Vendar vlada noče zaradi svoje navidezne ustavo- in svobodoljubnosti pa tudi ne more kar razpustiti in odpraviti sebi nevšečnih deželnih zborov brez vsega pomisleka, ker bi jej tako ravnanje pri svobodomiselnih evropskih narodih ne bilo na slavo. Da bi pa vladi ne bilo prav nič žal, ako bi se jej ne bilo treba več z različnimi deželnimi zbori ukvarjati, ako bi se mogla iznebiti deželnih zborov, kakor se je iznebilo magjarsko ministerstvo deželnega zbora sedmograškega, o tem ni dvombe, ker deželni zbori v Cislajtániji zavirajo centralizacijo, ter le preživo opominjajo na federativni princip, kteri se z dualizmom, t. j. z nemško-magjarskim gospodarstvom ne sklada. Če se pa vpeljejo neposredne volitve državnih poslancev, bo dunajska vlada v kratkem oproštena deželnih zborov, ker neposredno voljeni državni zbor bi morebiti tekoj v prvi sesiji stavil predlog in sklenil postavo za razpust in prestanek deželnih zborov. Vlada bi navidezno ne ravnala nepostavno in tudi ne zoper decembersko ustavo, ako bi na podlagi sklepa državnega zbora deželne zборе razrušila, ker lahko bi rekla, da je to storila po volji neposredno voljenih narodskih zastopnikov.

Komur bi se dozdej navedeni razlogi ne zdeli dosti tehtni, tega morebiti predrami iz prevleke zaupnosti magjarska politika, ktera ni samo v Trans- ampak tudi v Cislajtániji merodajna, kteri nikakor ni vse eno ali obdržé v Cislajtániji posamezne dežele svoje deželne zборе in košček deželne avtonomije ali ne. Iz „magyarorszaga“ doni na Dunaj centralistična pesem, ktera tudi dunajskim državnikom srca vnema. Ne dá se tajiti, da ima fak-

Listek.

Narodopisne slike iz našega naroda.

III. Vinski običaji.

(Dalje.)

Zarad popolnosti te narodopisne slike si ne morem kaj, da ne bi tudi zlorabe vina ali tega, kar se v vsakdanjem življenji pijančevanje imenuje, omenil. Naš svet je v vžitku vina dosta zmeren, pa poedinec, pijanec nahaja se kakor pri drugih tudi pri našem narodu. Če kteri drugi narod meni, da je čist v tem obziru, damo se radi kamnjati. Vsakter ima svoje hibe, vsakter ima svoje slabosti, pod kožo smo vsi enako krvavi.

Mitologija starega veka nam pripoveduje, da je zloglasna italijška čarovnica Circe boje tako vino imela, ki je vsakega, kdor ga je pil, v svinjo preobrnilo. Ta nesreča se je med drugimi tudi Ulovi družični pripetila, ki so jo sovražne boginje v področje te čarovnice zapeljale. Ulo je boje pravi križ imel, predno je svoje tovariše svinstva rešil! Ta pravljica je kaj resničen mitus, zakaj še dan danes je veljaven. Še dan danes ima vino to čarovno lastnost, da človeka, ki mu je silo delal, v svinjo preobrbe. Razen te ima vino pa še eno drugo čarovno lastnost, namreč to, da ž njegovo pomočjo hromi in kruljevi brez bergelj hodijo in še celo plešejo. V potrditev tega to-le: Znano je, da se po neklih slovenskih vaséh, posebno v bližini kakšnega slovečega božjega pota, tako zvane beraške krčme nahajajo. „Firbec“ — kakor pravi jeziko-pučén Kranjec — gual me je enkrat tudi v tako krčmo. Bilo je o mraku. Berači so jeli eden po eden v krčmo kapati. Prvi posel vsakega je bil, da je priberačene krajearje seštel, drugi pa, da je krušne kose, ki jih je imel polno mavho, razsortal na tri sorte, na belo, zmesno in črno. Bilo je Rokovo in vspeh beračenja jako dovoljen. Na-

kruh so že kupci čakali, pošteni težaki, ki od dne živé. Ko je ta beraška borza pri kraji bila, je začel krčmar vino nositi. Vino se ni klicalo, ampak kolikor ga je krčmar na mizo postavil, toliko se ga je plačalo in pilo. Česar je še manjkalo pri tem beračevskem taboru, naime godbe, prišlo je kmalu. En lajnar v dolgem soldaškem plašči stopi v izbo. Vsi berači, ki so bili že precej vinjeni, pozdravijo ga per acclamationem. Lajnar začne pri peči vrtaljško obračati, lajna začne hrepati in kašljati kakor jetičen človek, pa vendar je še toliko sape imela, da se je moglo plesati. In res, kdor si je mogel brglje odvezati, odvezal si jih je, in v kotu za pečjo je bila cela bergeljska zbirka. Zdaj se sprimeta in zasučeta en dolg zveržen dedej z eno sloko babo, in za njima še več drugih. Lesene noge so vmes po taktu kaj glasno ropotale in cunje so opletale, da je bilo kaj. Jaz konca nisem čakal, pa toliko rečem, ako bi bil Dante kdaj kakšen tak beraški ples videl, on bi ga bil gotovo v svoji božanski komediji naslikal, kajti tak prizor je res infernalen prizor. Jaz ga nikdar ne bom pozabil.

Pijanec se čuti razžaljenega, če ga kdo s tem grdim imenom pita, on ponosno odvrne, da ni pijanec ampak vinski mož ali pivec in če je pijan bil, pravi da je bil le dobre volje. Vino, pravi, ni za žejo, ampak le za dobro voljo. Smrekovi veji (na Hrvaškem imajo mesto smrekove veje brinjev vršiček), ki nad krčminih vratih visi, pravijo pijančki, da je sv. Petra brada, ali božji prst, ki jim veleva noter iti. Svojo vedno žejo nečimurniki s tem opravičujejo, da je celo Kristusa na križi žejalo! Vsak ogenj, vsak požar se da ugasiti, pijančeva žeja nikdar, in vsak ob tem umrje, ker ni mogel svoje žeje do dobrega pogasiti. Poglejte ga, tam-le je iz krčme primajal. Podvoge so mu bile skor prevozke in prag previsok. Kakor ladija, ki jo vihar zdaj na to zdaj na ono stran nagiblje, ravno tako se on po cesti sem ter tje ziblje. Že bi človek mislil, da se bo zdaj pa zdaj prekopicnil, pa se vendar opet vlovi in vzdigne. Negotovo stopa kakor sv. Peter po jezери, ki je premalo zaupanja imel v mojstrove besede. Sam seboj v eno mer godrnja: šment — pravi — si se dal tako voljno piti, moraš se še dati voljno nositi. Zdaj se

tično magjarsko ministerstvo politiko vseh dežel cesarja Franc-Jozefa v svojih rokah. Kar magjarsko ministerstvo hoče, to se zgodi v Trans- in Cislajtanciji — v tem imamo žalibog, že le preveč skušenj. Magjarsko ministerstvo ni trpelo po kronarji avstrijskega cesarja za ogerskega kralja poprejšnjih vzajemnodržavnih avstrijskih ministrov na krmilu, ter je pritiskalo na to, da se izvolijo na podlagi dualizma za neogerske dežele novi ministri, in zgodilo se je tako. Magjarsko ministerstvo je zahtevalo za vzajemne finančne zadeve trans- in cislajtanske delegacije, magjarsko ministerstvo ni hotelo več ko 30% vzajemnih državnih stroškov prevzeti, zatorej so se morali Cislajtanci nezmagljivi butari 70% vzajemnih stroškov podvreči; magjarsko ministerstvo je novo postavilo o nabiranju vojske na dan spravilo, državni zbor dunajski je to postavilo tudi za Cislajtancijo sprejel. Zdaj nam pa žuga še en nov dokaz pogubljive magjarske vsegamogočnosti, namreč — razrušitev deželnih zborov v Cislajtanciji po neposrednih volitvah državnih poslancev. Kdor le hoče, mora prevideti, da magjarska politika pa to meri, Cislajtancijo kar se dá centralizirati, oslabilo, posameznim deželam popolnoma roke zvezati, kakor so jih Magjari sami vsem nemagjarskim narodom pod ogersko krono zvezali, da bi jih laglje za stvaritev velikega „magyarország“ vpo-trebljevali. — Pride sicer čas spoznanja, da nevaležnost tudi vladam slab sad obrodi, ali za Avstrijo bode bojé prepozno.

Zdaj si pa pogledimo neposredne volitve državnih poslancev nekoliko še od druge strani. Kaj bi imele take volitve posebno dobrega na sebi? Ali se bode ž njimi državni blagajnici kaj denarja prihranilo? Kaj še! Ali bodo mar volilci in gosposke menj opravila, menj potov, menj stroškov imeli? Tudi ne, ampak še več, ker te volitve bi bile nove, dosedanje bi pa tudi vse ostale. Kaj bi pa vendar neposredno voljeni državni poslanci narodom pomagali? — Njihovi zagovorniki pravijo, da bi po neposredno voljenih državnih poslancih vlada bolj natanko izvedela potrebe in želje ljudstev, ker neposredno voljeni poslanci bi izmed svojih volilcev naravnost v državni zbor prišli, po njih bi bila vlada v neposredni dotiki z narodi! — Na tako govorjenje človek ne vé, kaj bi odgovoril, ker resnica je ravno narobe temu! V deželnih zborih imajo sedaj deželnodržavni poslanci najlepšo priliko, prepričati se o mislih in zahtevah svojega naroda, to lahko spričuje celo predsednikov zvonček v deželnem zboru. Po deželnih zborih in po deželnodržavnih poslancih, ktere celi deželni zbor izmed svoje srede voli, vlada prav natanko izvê želje in potrebe dežel in narodov*), ali žalibog, da vlada na želje in zahtevanja narodov ne posluša in narodovih potreb neče pripoznati. Če je vladi res kaj mar za to, da golo resnico izvê, ktero ji le pošteni, domači, narodni poslanci povedati morejo in hočejo, kako bi se namreč moglo željam in potrebam narodov zadostiti, kako pa je to, da se ravno vlada deželnih in državnih narodnih poslancev najbolj ogiblje in boji? Kdo more tajiti, da ni res tako? Cela kraljestva in provincije lahko to spričujejo! — Oni ki se za neposredne volitve državnih poslancev poganjajo, se še nikdar niso narodne skazali, njih namen je ravno nasproten njihovim besedam. — Vsakemu volicu je gotovo prej mogoče, véasih v domač deželni zbor pogledat priti, kjer se lahko z deželnimi in deželno-državnimi poslanci snide, ter se o njihovem vedenju in o njihovih poslanskih zmognostih lahko sam prepriča. Neposredno voljeni državni poslanci bi pa ne imeli te priliko, ker bi se deželnih zborov ne vdeleževali. Deželne in deželno-državne poslance skoraj cela dežela osebno pozna, neposredno voljenih državnih poslancev bi pa v domači deželi le malokdo poznal, in o njih delavnosti za domačo deželo in za korist države bi le po časopisih morebiti kdo kaj izvedel, ker gotovo je le malo takih volilcev, ki bi mogli v državni zbor na Dunaj svoje poslance opazovat in poslušat hoditi. Kje bi bila torej vedna neposredna dotika z volilci? — Deželni zbor je učilnica poslancem za državni zbor, deželnim poslancem je veliko lažje iz svoje srede prave može v državni zbor

*) Ako so poslanci možje, da imajo poguma dovolj govoriti za svoje dežele in narod! — Vredno.

vlovi za plot, pa opet godrnja: če se je morala trta na kol vpirati, ko je grozd rodila, kaj se ne bi vino plota držalo. Narodni pregovori pravijo, da pijanec nikamor po tatakodobro ne naide nego opet nazaj v krčmo, in da se preje ne preobrne, predno se v grabo ne zvrne. V krčmi je najraje, in sicer zato, ker so v krčmi, kakor v cerkvi, vsi ljudje enaki. O veronauku ve najboljše tisti evangelij, v katerem se čudež v Kani Galilejski pripoveduje. Naša slovenska frazeologija pravi o hudem pijanci, da bi še matere božje doto zapil, če bi mogel, da pije kakor božja mavra, da njegovo črevo nima dna, in še več drugega, kar če bi povedal, mi naši mlajši kritiki, ki so, kar se estetičnega čustva tiče, prava slovenska jeunesse dorée, ne bi radi prizanesli. Ena narodna pripovedka pripoveduje o nekem mlinarju, ki je bil tak hud pijanec, da je v malih letih mlin in vse kar god je imel zapijuckal. Njegova pesem je bila tista, ki pravi: Kar kol imamo — vse prodamo, in za sladko vince damo itd. Nasledek je bil, da je mlin prišel na boben, mlinar pa na kant. Enega dne seže v žep, pa ne ošlata ne enega okrogliča več. Gorečica ga gori in doli dere po požiralniku, rad bi si jo z merico starega v dóljene predele poplahnil, pa ne glešta groša več. Kaj je storiti drugega nego se k vodi ponižati. S prva, kader jo je pil, so se mu oči nabrekli, in debelo je gledal kakor žaba, pa nazadnje se je vendar-le privadil, saj se je še boje eigan na batino privadil. Pozneje ko je do prepričanja prišel, da je voda še boljši božji dar nego vino, je večkrat izdihnil in dejal: o jaz nesrečnež, ko bi bil poprej vedel, kako je voda dobra, še denes bi lahko mlin imel.

Grji pa od pijanca je pijanka. Pregovor pravi: ni seno za goske, ni vino za ženske, Slovenska dekleta ga malo pijejo, sramujejo se, očitno pred ljudmi veliko piti ga, in če že kupico prime, se od mize proč obrne, in tri-četririkat požre. Kranjska nevesta ga samo toliko kušuje, da žnabljije malo va-nj pomoči. Žene ga že raje cuzijo in sicer naj raje na skrivaj, ker se za sramoto ima, če se reče: ta in ta ga rada pije. Vseh vernih duš dan, pravi narodni koledar, je ženski dan, in ta dan še ženske rade

voliti, kakor bi bilo to volilcem pri neposrednih volitvah za državni zbor. In še eno vprašanje se mora tukaj staviti, namreč: za kter zbor bi se imeli izvrstnejši, sposobnejši može voliti, za deželni ali za državni? Ktere zadeve so za posamezne dežele imenitnejše, deželne ali državne? Kranjska dežela pošilja le šesti del števila deželnih poslancev v državni zbor; če se tedaj prigodi, da se izvoli v deželni zbor kter nesposoben nevreden poslanec, to še ni taka nesreča, ker je med celim številom vendar še dosti zmožnih mož v deželnem zboru, in deželni zbor, ako vestno ravna, ne pošlje nesposobnih poslancev v državni zbor. Če bi se pa pri neposrednih volitvah državnih poslancev nevredni, nezmožni može volili, bi se zaradi majhnega števila državnih poslancev škoda ne dala poravnati tako, kakor pri šestkrat tolikem številu deželnih poslancev.

Ne zdi se mi treba, še nadalje dokazovati, da bi bile neposredne volitve državnih poslancev ne le za nas Slovence, ampak tudi za vse druge narode in tudi za Nemce na vsako stran škodljive. Če se imajo neposredne volitve poslancev vpeljati, naj se vpeljejo za deželne zборе, nikakor pa ne za državni zbor. Ali čemu bob v steno metati! — Neposredne volitve državnih poslancev so namenjene proti Slovanom, in Slovani smo pod sedanjim ministerstvom že vsega navajeni in na vse pripravljeni, dokler bo vladalo. Dokler bo!

Ozir na zadnje čase slov. politike.

(Dalje.)

Mi Slovenci in Slovani sploh, kakor smo že večkrat z Rusijo vred v djanji pokazali, smrti Avstrije ne želimo, marveč pravimo, da, če bi tudi sedanja Avstrija kedaj razpadla, ne bi poprej miru bilo, dokler se ne bi na njenih razvalinah nova federativna država napravila, naj bi se že Avstrija ali kakor si bode imenovala. Mi torej z opozicijo svojo le to nameravamo, da bi se Avstrija ali prav za prav v njej gospodujoči Nemci in Magjari vsem tistim svojim „historičnim“ pravicam, ki so drugim narodom historične krivice, odpovedali. Mi želimo, da bi Avstrija še vek za vekom živila in cvetela in ravno zaradi tega, ker to želimo, želimo tudi, da bi se v takovo federativno državo predelala, kakoršna je v vzhodni Evropi tako neobhodno potrebna, da bi se če tudi sedanja Avstrija razpade, na razvalinah njenih z avstrijskimi Nemci ali brez njih prej ali pozneje gotovo povzdigniti morala. Ako avstrijski Nemci na razpad Avstrije spekulirajo, ako jim misli slovenskega „rojaka“ Kromerja po glavi blodijo, da si bodo pruski pikelhavbarji po mogočem razpadu Avstrije tudi Slovenijo, Istro in Dalmacijo osvojili, ter te ne sicer bogate, pa silno važne, primorske dežele pruski Nemčiji kot južni Šlezvik-Holstein pritekneli, delajo kakor sem že drugje omenil, račun brez krčmarja, ki jim se ne bode, ako Bog da in sreča junaška, nikdar uresničil, če bi tudi Nemčija kakor ribniški Velikonemec trdi, svojega zadnjega moža in poslednjo kapljo krvi za to postavila. Slovenci bomo narodno avtonomijo in svobodo kot pošteni Avstrijani v Avstriji iskali, doklerkoli bo Avstrija stala. Ako pa Avstriji zaradi krive politike nemških ali nemškomagjarskih pijonirjev prej ali poznej odklenka, iskali si bomo narodno samostojnost v zvezi z našimi jugoslovanskimi sorodniki. Zvesti smo si, da ako bi utegnili Prusi tudi Slovenijo in Dalmacijo za seboj „als ein dienendes glied“ pod pruske pikelhavbe vleči, ne bi za zamostojnost našo zoper Prusa le naše, ampak tudi druge puške govorile, kterih je še nekoliko več, ko pruskih. Tudi českomoravske dežele si Prusaki z lepa nikdar osvojili ne bodo. Če bi jim se pa vendar kedaj posrečilo česko kraljestvo s surovo silo podvreči, bi se kmalu prepričali, da českoslovanska kri ni voda in da si s českim kraljestvom še toliko pomagati ne bi mogli, ko nekdanj Avstrija z lombardo-beneškim kraljestvom. Razen tega pišejo vsi česki organi, da, če bi kedaj v tako stisko prišli, jim ne bi

malo naločejo. V čem ima ta običaj svoj koren in svoj pomen mi ni znano.

Vinsko pijanstvo pa še ni najhuje. Človek se opijani še drugih stvari. Mladenič se vpijani ljubezni, ter se je časi, če mu je prilika ugodna tako naloče na deviških ustnih, da je nazadnje za vse drugo slep in gluh. On pleše skozi življenje kakor pijana muha. — Resen mož se vpijani čestilakomnosti, in da se te slaščice do kraja navžije, mu časi ni nobeno sredstvo prevmazano, nobeno prenemoralno, samo da mu pribavi polni bokal časti in dostojanstev. Najhuje pijanstvo je pa, kakor naš narod pravi, če se kdo kruha vpijani, t. j. če ga prevzetnost napuhne. Po vsakem pijanstvu kolikor toliko glava boli, kader se človek strezne; po nobenem pa ne tako, kakor po pijanstvu kruha. Kdor se tega pijanstva strezne, ta po izgubljenem kruhu še vse bolj javka, nego jo mlinar javkal po zbobnanem mlinu.

Naše proste ljudi bi jaz pa še iz nekega posebnega obzira svaril, varovati se kolikor mogoče vpijanjanja, in sicer iz tega obzira, ker je pijanstvo velik neprijatelj našega materinega jezika. Naš kmet, kader ga le količkaj v glavi ima, govori vse druge jezike: nemški, laški in magjarski, samo slovenski ne. Bil sem enkrat pričča sledečega prizora. Bilo je na Št. Vidovo in v župni, sv. Vidu posvečeni cerkvi, veliki obletni shod. Fajmošter je povabil, kakor je že navada ob takih prilikah, razen druge gospóde tudi vse četeri cerkvene očete na obed. Učitelj, jaz in ti četrje irhasti može smo sedeli kot dii minorum gentium skupaj na dolnjem koncu mize. Naš kmet, ki ga delo zmerom za obe dve roki lovi, mora vsak dan zgodaj vstajati, in celo noči to vkrastr kar danu daljine manjka; on mora: žlico iz roke — pa posel v roke — ubijati se ves božji dan za ljubi vsakdanji krušec. Ta naš kmet tedaj pravi, da je to po gosposki, če se zjutraj po spanji še malo v postelji poleži, in po kosilu še malo pri mizi posedi. Tudi mi smo kakti gospóda po obedu še malo pri mizi posedeli. Gospóda na gorenjem koncu mize si je po obedu z gosjimi peresi zobe trebila, mi na dolnjem smo pa kupice gledali. Na gorenjem koncu je gospóda kavo pila, mi na do-

trebalo še le pomoči iskati in prositi, ampak do so zdatne pomoči tudi brez prošnje že naprej gotovi. Tako bi avstrijski Nemci, in med Čehi in Poljake vgnezdjeni nemški Šlezaki lahko sami v jamo padli, katero Čehom kopajo. Še huje utegnili bi se po razpadu Avstrije Magjarom goditi, kajti prišel bi dan plačila za to in ono starodavno historično krivo. Kruha- in gospodovanaželjnosti pijani Nemci (zlasti dunajski) in Magjari bi torej z razpadom Avstrije največ sami sebi škodovali. Zato so ti hegemoni slepi do kraja, ker ne vidijo, da sami pod seboj vejo sekajo, ker se nečejo po izgledu Švajce in svobodne severne Amerike ravnati, ampak v enomer takove pravice in privilegije za se zahtevajo, in kot „salus rei publicae“ z nezaljšano teroristično energijo branijo, ktere so drugim narodom največa krivica, in poleg kterih Avstrija cveteti in nobeno ministerstvo izhajati ne more in nikdar izhajati ne bo moglo, razen če bi čarati znalo.

Takovo historično pravo, katero pa ima v sedanjih podobi komaj v prekuacijah od l. 1848 in 1849 nekaj mršave historične podlage, je raztrganje Avstrije na dve državi, ktere si v ravno tisti strupenski in zdaj s sladkorjem navideznega liberalizma potrošeni politiki srečo in blagostanje iščete, v kateri si ga je poprej centralistična Avstrija v svojo največo škodo iskala. Ako bi Magjarom na obstanku Avstrije kaj ležeče bilo, ne bi bili nikdar tolikega razdvoja zahtevali, niti v Zalitaviji magjarske centralizacije, ki ni nič drugega, ko magjarski Šmerlingijanizem, vpeljavati jeli, ker s tem kažejo, da niso za las bolj od nemških centralistov, kterih so se komaj rešili, ki svoj nemški Šmerlingijanizem še zmerom kot zlato tele časte, (ter ga prav pridno kujejo z neko sila težko, na videz liberalno materijo, da bi mogli ž njo gospodom onega stanu, kteremu so Slovani pri zadnjih volitvah več zaupali, ko nemškim ali poneemčnim birokratom, prav liberalno vrat zaviti ali jih vsaj prav liberalno v blato pogaziti) in ki so se v poslednjem času vsled toliko poboljšali, da osrečevanja ne silijo več vsem avst. Nenececem, ker volik poravnava z Ogrji tega več delati ne smejo, ampak da zdaj le še Čehom, Poljakom, Dalmatincem in Slovencem veljajo besede: „ptiček jej ali umri“. Očevidno je torej, da so pravo zadeli tisti „hudourniki“, kteri so prorokovali, da dualizem ne bode Avstriji velikih smrtnih ran zacelil, ampak jih le s svetlim, pozlačnim papirjem zakril, in da poravnava z Ogrji ako je Nemci in Magjari kaj skoro v federativnem smislu ne popravijo, ni nič drugega, ko testament Avstriji. — Ako Ogrji niso več Avstrijani, kakor se bahajo, ampak le Ogrji, smejo tudi Čehi, Poljaki in Slovenci reči, da niso Avstrijani, in imé „Oesterreicher“ skrčilo bi se le na prebivalce „Erzherzogthuma“, kajti, ko je po vpeljani ustave po vsej Avstriji še nemški bund v gospodu zaspal, nehal je ves razloček med Ogrji in tako imenovanimi „Erbländer“, ktere so postale to, kar je Oggersko, torej se ne morejo nič bolj ali nič menj k Avstriji prištevati, ko Oggersko. Kar se Klapkinim rojakom dopuščá, se tudi vselej lojalnim Slovanom v greh šteti ne more. Toda kam pridemo po tem potu? Vsak državlján, ki z Avstrijo pošteno misli, ga obžaljuje, ker vidi da pelje v gotovo pogubo.

Če bi z Avstrijo pošteno mislili, bi Magjari, ki so se toliko bahali, da so žalostno minolost z zagrinjalom pozabljivosti zakrili, ako bi hoteli v smislu teh besed res pošteno ravnati, za svojo dolžnost in „zwangslage“ spoznali: žalostne nasledke krive nemške politike, iz ljubezni do skupne avstrijske domovine s Slovani vred dobrovoljno sprejeti ter se ne kremžiti, in svoje lastne pogače zahtevati, temveč se še le prav živo potegniti za „vsi enake bremena, vsi enake pravice.“ Še veliko nespametneje od Magjarov ravnali so pa v poslednjem času Slovaki, ogerski Rusini, Srbi, Romani in hrvaški Magjaroni, ki so se dali Magjarom v dualizem zapeljati z obljubo malih davkov. Ne le zato, ker se ravnanje Magjarov ne vjema z obstankom Avstrije, ampak ker je očitno, da gospodujoči Magjari razdeljujejo in bodo razdeljevali dokler se bo dalo, tudi male davke tako, da bo v primeri največ nemagjarska grba trpela. In če tudi ne; če tudi bi jim Magjari zares po primeri še manjše davke, ko sami sebi preskrbeli, jim se Nemagjari ne

lenjem smo si pa mesto kave aequivalent v vinu izprosili. Fajmošter ni bil skoporad, dal je vina nositi kolikor smo ga le poželeli, in gotovo ga je razmerno na dolenjem koncu mize dobro še enkrat toliko poteklo, nego na górenjem, kakor da bi se bili skušali med seboj! Učitelj siromak je bil vina sestradan, cerkveni očetje so pa tudi malo kdaj toko zlato kapljico v povžit-tek dobili. Posebno pa eden cerkvenih očetov ni mogel vina videti, kakor maček slanine ne. Kaj se zgodi? Za malo časa je začelo našemu cerkvenemu očetu vino preglavico delati. Do zdaj smo se vse skozi lepo po domače razgovarjali. Na pok na skok pa naš cerkveni oče v nemščino lepupne. Vzeme polno kupico, pa gre korajžno gore k domačemu fajmoštru, postavi kupo pred njega, ter začne od besede do besede tako-le blesti: „No gospod ér forar trinks bajn! — Borum nit trinks bajn! — Ferfluft! — Trinks!“ Celo društvo je v tak homeričen smeh vdarilo, da se je vsa soba tresla. Meni se je pa mož smilil. Gotovo je bil drugi dan ves poparjen in zbeگان, ko so mu povedali, kako se je pri obedu vladal, da je gospoda fajmoštra tikal in še celo klet.

Nemški filozofi so še marsičesa izmislili. Tako je ne davno neki A. Bastian v Berlinu v svojih možganih to izmislil si, da ne mislimo mi, ampak proizvod nekega drugega, ki nas za mislotvorenje samo kot nek kalup vpotrebljava. In ko je Bastian to iztuhlal, je naprej vse svoje misli v to vpičil: kdo je ta, ki mesto nas v nas notri misli? Tudi to je našel, (nemški filozof če hoče vse naide,) ter rekel da Kosmos v nas misli. Naše misli so vse tedaj od Kosmosa in od promen v njem odvisne. S tem se da prav lahko vsa odgovornost za naša dejanja in nehanja od nas pa na tega gospoda Kosmosa odvaliti. Enaka je s pijanstvom. Pijanec je samo kalup, v kterem vino kot hud duh razsaja, ne on, ampak vino iz njega govori. Ni on za to odgovoren, kar vinjen počenja, ampak vino, ali po Bastianovi teoriji če se hoče, Kosmos.

(Dalje prih.)

bi smeli zavoljo tega slepo podvreči, marveč možato jim reči: „Kar ste vi, to smo mi;“ mi imamo pravico braniti se vsake krivice ravno tako in ravno tam, ko vi; ako smo sami zase preslabi, ako potrebujemo pomoči, opiramo se raji na Čehi in druge slovanske brate naše, kteri z nami pošteno mislijo: vi z nami ne mislite pošteno, če bi nam tudi v resnici k najmanjšim davkom pripomogli, ker hočete v plačilo za to na potlačeni narodnosti naši svojo veliko Magjarijo zidati; mi smo to, kar ste vi; če bi se pa pred vami v prahu vili in iz vaših rok kot kako posebno milost v svojo največo škodo prejemale to, kar prav lahko sami ali s pomočjo svojih sorodnih bratov dosežemo, bili bi malopridnemu psu podobni, ki molči, in tatu v hišo pusti, če mu le kos kruha v gobec hiti.“ — Tako bi bili morali govoriti, tako se vesti Slovani in Romani onstran Litave potem, ko bi bil nemški absolutistični in ustavní centralizem bankrot napravil, in gotovo ne bi bili nikada tako daleko zagazili v pogubo svojo. — Naj vendar skušajo po novih volitvah poravnati, kar so po starih zakrivali. —

Še nespametneje od revnih Slovkov ravnali so pa nesrečni Poljaki, Rusini in Slovenci. Poljaki dali so se Nemcem na dualistične limanice zapeljati, ko jim so zviti nemški lovci nekaj lepega od obširne avtonomije in supremacije čez Rusine črkali, Rusini so se dali zapeljati, ker jim so usmiljeni Nemci obetali reihsrathovo pomoč zoper zatirajoče jih Poljake, — Slovenci . . . ne vem zakaj; to pa vem, da so s Poljaki in Rusini vred Nemcem pomagali trmo Magjarov uresničevati, iz starodavne Avstrije Cislajtánijo in Translajtánijo narejati in z davki preosloženi Cislajtániji še več davke napravljati, pa ne v dosego narodne ravnopravnosti, ampak v ohranjenje in zavarovanje nemške supremacije. Zavoljo tega bili so slov. drž. poslanci od očeta nemškomagjarskega dualizma očitno pohvaljeni in z obljubo karlovske-ljubljanske-trebiške železnice obdarovani, ktera železnica se bi že tako napraviti moralo, ako je potrebna; če pa potrebna ni, ali če se ne bi splačevala, je še delati ni treba. Res da se bodo Slovenci, ako se ta železnica napravi, prav lahko v Bled vozili zdraviti si svoja od tlačenja k zidu polomljena rebra, ali to je presneto žalostna tolažba. (Dalje prih.)

Politični razgled.

V zadnjih sejah poslanske zbornice je bila postava o deželni brambi na dnevnem redu. Kdo bi mislil, da bi mogla ta vojaška stvar vzbuditi v zbornici strahove pred federalizmom in narodnostmi, kteri so se te sesije tako skrbno izogibali. In vendar so se vzbudili! Dotičnega odbora večina hoče po ministerski želji vso deželno brambo nekako utopiti v stoječo vojsko in jo izročiti neodgovornemu armadnemu zapoveljniku, oziroma generalnim komandom, seveda osrečiti jo tudi z nemškim zapoveljnim jezikom. Manjšina hoče deželni brambi ohraniti nekoliko narodne samostojnosti in jo rešiti centralizujuče vojaške uniforme. Manjšina hoče dež. brambo po narodnostih in geografskih razmerah razdeliti v 8 distriktov, ti bi bili: Galicija in Bukovina; Česka; Moravska in Šlezija; Dolénja in Gorenja Avstrija-Solnograško vred; Štirsa in Koroška; Kranjska, Goriška, Istra in Trst; Dalmacija. — Narodni zapoveljni jezik — pa državni zbor! Schindler je komaj slišal prvo besedo, že je zakričal — finis Austrijae! in razlagal, da le še avstrijska misel more vojake navdušiti in armado ojačiti. Toman ga je tolažil s staro novico, da je pred vsem treba sprave z vsemi avstrijskimi narodi. Skene je svetoval, naj se preide v vsej osnovi na dnevni red. Ministerska večina ni mogla lepe prilike izpustiti iz rok in je pokazala, da je bolj ministerska, nego sami ministri, in bolj vojaška, kakor kterikoli general z najvišim in najtrjim zavratnikom. Z 81 proti 59 glasovi se je potrdil vladni prodlog. — Schindlerju na njegovo „avstrijsko idejo“ včeraj — enkrat pošteno odgovarja „Tagespošta“. Vsakako je gotovo, da abstraktna avstrijska ideja v armadi zastopanih elementov ne more navdušiti. Zlasti zato ne, ker ti elementi pojma „Avstrija“ večidel niti ne umejo. Z vojnim krikom: „Za Avstrijo!“ ni dandenes niti ene kompanije v ogenj spraviti. Slovanski vojak tirja, da se postopa ž njim kot s Slovanom, nemški hoče ostati Nemeec, Oger pak Oger. Narodna deželna bramba nima v sebi nobene nevarnosti, in ko bi je kaj malega imela, ima za to mnogo mnogo drugih prednosti. Narodnosti naj se v armadi umetno ne zatirajo, ampak gojé in podpirajo, saj je narodno čutje oni element v armadi, ki daje moč in navdušenje vsaki vojski.“ A to pridigovati sedanjemu državnemu zboru — je pridiga gluhim in slepim!

Ministra Taaffe in Plener sta poklicana k cesarju v Trst. Sklepati se ima o tržaški ladijestaji.

Poslanec Mende je hotel sam staviti predlog zaradi neposrednih volitev v drž. zbor. Med svojimi tovariši ni dobil potrebnih 20 podpisov! Iz tega izvira dvojno: Ali državni zbor nima zaupanja svojega nemškega javnega mnenja: potem naj se ne bahari nemštvo s tem zaupanjem in z osko dotiko med volilci in poslanci! Ali pa je kričanje nekterih društev, zborov in zastopov po neposrednih volitvah tako abotno, da ga zaničujejo celo „zaupni možje“ in „voditelji“ teh kričačev! Kdor vé, naj nam stvar tolmači drugače.

Vladika Strossmayer je bil te dni med potjo v Djakovar na Dunaji, in je izročil škofovski konferenciji promemorijo, potem pa naravnost zopet odpotoval.

Mestno svetovalstvo praško je sklenilo peticijo do Njegovega Veličanstva v zadevah šolskega nadzorništva. Zadnji stavek obširne peticije se glasi: „Vaše c. kr. apostolsko Veličanstvo naj blagovoljno zaukaže visoki vladi, da se v porazumljenji z mestnimi zastopniki izdela osnova štata za srenjske šole praške, in da se osnova vzeme v postavno obdelovanje, do tje pa naj se ne izvršuje postava S. febr. t. l. o šolskem nadzorovanju v mestu Pragi, ali pa naj se vsaj preskrbi, da se srenja praškega mesta brani v svoji postavní pravici do samoupravljanja s svojim premoženjem in svojimi zavodi, da bo smelo in moglo samo odločevati proračun za šolske namene

in dotične srenjske priklade, in se mu tudi ohrani presentacija učiteljev." — Dunajski časniki so polni žolča prot tej peticiji.

Prostor našega lista nam do zdaj ni dopuščal priobčiti sestavek, kterega je župan graškega mesta javnosti izročil gledé neposrednih volitev. Pridržujemo si pravico o pismu odširneje govoriti. Za denes pa naj objavimo le nekatere prezanimive in podučljive stavke iz pisma, o katerem se pač mora reči, da je navno „aus der Schule geschwätzt.“ „Ako vpeljamo neposredne volitve“, piše g. Frank, „žrtvujemo“ (Nemci) parlament, ki je bil do zdaj ves naš. Iz Nemcev, ki so do zdaj v večini, postali bi Nemci, ki bi morali biti v manjšini, in iz tega bi nastala za našo nemško kulturo (?!), za našo svobodo neizmerno velika nevarnost. Mi Nemci bi postali svoji lastni izdajalci, kovači svoje lastne nesreče!“ Pa naj pridejo še više in niže sodnije, naj pridejo gospodje državni pravdniki, naj pridejo uradni in prostovoljni ovaduhi in naj nam skušajo dokazati, da Nemcem ne gre za nemško supremacijo, kjerkoli v javnem življenju svoj nemški palec ganejo!

Nedavno so bili nekteri časniki raznesli „upanje“, da bo grof Andrašić spodrinil grofa Beusta in stopil na njegovo mesto. Zdjaj prinaša „Debatte“ kakor pravi, od „prav češčene“ in „popolnoma vere vredne“ strani „razjasnilo“, v katerem se pripoveduje, da je eden českih „agitorjev“ zadnjič na Dunaji z Andrašijem govoril, in je ta rekel Čehu: „Zahvaljujem se Vam, da me ne nahajate na pravem mestu; ali eno odkritosrčnost za drugo. Bojim se, da se bo z menoj ravno tako godilo, kakor v znani pravljici žabam, kterim je Jupiter, ko so bile s svojim kraljem nezadovoljne, štorklje za kralja postavil. Meni se zdi Beust še preveč prizanesljiv in pomirljiv. Jaz bi z vso svojo močjo — pospravjal.“ „Correspondenz“ na to pravi, da sicer ne vé, s kakovimi „agitorji“ se Andrašić peča, da pa je ta agitor gotovo bil žaba, če se je predrznil v imenu českoga naroda reči, da bode Andrašijeva državno kancelarstvo pomoček za splošno pomirjenje. Česki možje, ki imajo v narodu upliv in veljavo, vedo in vidijo, kaj je naredil ravno grof A. v trejedinji kraljevini, v vojvodini in na Erdeljskem, in njih „željo“ se ravnaajo po tem.

Poljski poslanci neki nimajo nič upanja, da bi se gališka resolucija rešila še v sedanjih sesiji, ker si ministerstvo ne ve nobenega sveta. Poljski časniki pripovedujejo, da bi poljski poslanci, ko bi z resolucijo nič biti ne moglo, prosili, naj postane zopet — Goluhovski namestnik! Pod solncem je res vsaka bedarija mogoča!

Srbski vladni list „Jedinstvo“ krepko zagovarja pravico knježevine srbske, da sme sama za-se sklepati kupcijske pogodbe s tujimi vladami in pravi med drugimi: „Turške kupcijske pogodbe so nam izsezale našo kupcijsko in obrtnijsko moč, tako da smo bili na svojih tleh, v svoji hiši služabniki tujcev. Tujci so si prisvojili ves dobiček našega dela, mi smo si služili komaj vsakdanji kruh. Z onimi nepostavnimi in nepravičnimi pogodbami so nam bile roke zvezane. To je bilo za nas tem nadležneje, ker Turčija od nas nima ničesar tirjati, razen letni tribut. Srbe je nadalje zelo razkačilo, ko so izvedeli, da noče Turčija vzhodne železnice napraviti po Srbiji, da bi jo tako odločila od svetovne promete. „Vidov-Dan“ pravi, da se sicer ta namen ne dá izvršiti, da ga bo pa Srbija na vse moči ovirala, ko bi ga Turčija vendar-le izpeljali hotela. Čas bi bil, da bi se res Srbija začela kot polno letna obnašati in po tem ravnati.

Med pruskimi in francoskimi vladnimi listi se je vnel zdaj še nedolžen boj s peresi in črnolom. Zlasti se kaže nevolja v pruskih časnikih. Vendar se menda za zdaj še ni nič resnega bati. Saj vesta Napoleon in Bismark, da je izid prav dvomljiv, ker je Francija toliko močna, kakor Prusija. Bismark razen tega še ni gotov, ali bi mu južne nemške države hotele pomagati, ko bi se boj vnel; Napoleon pa bo vsaj toliko čakal, da se dovrše splošne volitve na Francoskem. Iz nasprotne nezaupnosti menda za ta trenotek drugoga ne izvira, nego da ste obe državi od pete do glave oboroženi in ena na drugo prežite in čakate — ugodne prilike, da si skočite v lase.

Komaj se je pogreznila ena konferencija v pozabljenost, že pripravljajo prepostrežni diplomati drugo. Telegram namreč 16. t. m. poroča iz Bruselja: Kakor naznanja „Indep.“ se je sešlo denes ministersko svetovalstvo, da se posvetuje o nasvetih francoskih in njenih tirjatvah, naj se snide zarad belgiškega železniskega vprašanja konferencija v Parizu.

Iz Lisabone se brojavlja: Vojvoda Montpensier je neki izrekel, da si ne bo prav nič prizadeval priti na španski prestol, da pa krono sprejme, ko bi ga volila kaj prida večina, ker noče da bi iz njegove volitve izviral državljanska vojska: pač pa želi, da bi bila začetek nove ere, v kateri bi vladal mir, blagostanje in svoboda.

Razne stvari.

* (Mariborske gimnazije profesorji), med kterimi je — mimogrede omenjeno — sedem Slovencev, so te dni odposlali prošnjo do ministerstva in drž. zbora, da se jim plača poviša. Mi smo sicer vselej zastopali zmanjšanje državnih stroškov, in tako znižanje davkov. Na drugi strani pak smo vselej povdarjali važnost šole in imenitnost dobre materialne podstave učiteljstva (ljudskih in srednjih šol), kot prvega faktorja za pravi ljudski napredek. Torej moremo le želiti, da bi vlada, ako spozná, kar bi morala, da ni gromada bajonetov niti ohranjanje „omejenega podložniškega uma“ njen namen, bolje za šolstvo skrbela. Koliko starih ministrov, generalov, raznih svetovalcev itd. imamo, ki sami ne vedo zakaj potezajo tisoče in tisoče iz državne kase. Učitelj pak, ki je delavec v najbližjem pomenu, ki je graditelj boljše prihodnosti, ima dostikrat slabšo materialno stanje, nego človek, čegar delavnost se ne razteza daleč čez njegovo individualnost.

Izdatelj in odgovorni vrednik Anton Tomšič.

* (Vseučilišče v Zagrebu) se bo tako-le vredilo: 1. Dosedanja četveroletna pravniška akademija se spremeni v fakulteto pravnih in državnih vednosti, 2. Filozofična fakulteta dobi za zdaj filologično, zgodovinsko in filozofično stolico, 3. sedanje bogoslovsko semenišče se spremeni v teologično fakulteto, 4. za prihodno medicinsko fakulteto se ustanove za zdaj le stolici za porodništvo in živinozdravilstvo. Deželni zbor je ob enem naložil deželni vladi, naj izdela in zboru predloži osnovo o organizaciji vseučilišča in o tem, kako se bodo plačevali njegovi stroški.

* (Dr. Rieger v Parizu) mnogo občuje z veljavnimi osebami in kakor se piše českim listom, je podrl že marsiktero grdo presojo o svojih rojakih, kterih se je bilo po Dunajskem „pressbureau“ in po drugih Slovonom toliko sovražnih časnikih po tujem ukoreninila.

* („Revue Orientale“) se imenuje politični časopis, kterega je bil s početkom lanskega leta v Benedkah jel izdavati g. Rigondaud, francoski pisatelj, čegar ime se je po Avstriji razznarilo tekoj v početku magjarskega gospodarstva na Hrvaškem. G. Rigondauda so bile namreč hrvaško oblastnije iz dežele pognale, ker je v francoskih listih hrvaške razmere objektivno in resnično pretresoval, kar je kakor znano cis — in trajislajtan-skim liberalcem velik trn v peti. „Rev. Orient.“ si je postavila nalogo inostranski omikani svet seznaniti s Slovani sploh, posebno pa s zadevami na vzhodu. Delo sicer ogromno in težavno, a ravno tako potrebno, saj je znano, kolika tema v teh zadevah se leži celo nad omikanim francoskim in angleškim svetom. Zdjaj je prestavil g. izdatelj svoj list na Dunaj, kjer izbaja dvakrat na mesec, a se bo s časom še poveščal. V 1. teh listov se ponuja bralcem prav zanimivih predmetov. Naj omenjamo le obširnega temeljitega članka o vzhodnem vprašanji, o Fuadpaši in njegovi politiki, o Japanu in Suec-kanalu, dopise iz Zagreba, Pešte in Aten in mnogo drugih stvari. Kakor se nam je naznanilo, prinašal bi list tudi splošne članke in poročila o Slovincih in njih zadevah, ko bi se našlo domoljubno pero, ki bi jih opisavalo. Pisati bi se smelo tudi v nemškem ali slovenskem jeziku. Pri listu zdaj sodelujejo tudi drugi znameniti publicisti. Sem ter tje bomo tudi mi priobčili kateri članek, da morejo naši bralci sami soditi o početji, katero bi bilo tudi med Slovenci vredno duševne in materialne podpore.

* (Prejšnjemu deželnemu poslancu vitezu A. Gariboldiju) se je idrijsko mestno svetovalstvo v posebnem pismu zahvalilo za njegovo prizadevanje v zadevah idrijske šole in volilnih pravic idrijskega mesta.

* (Dolenje-Kranjska železnica) ni sprejeta v osnovo železniške postave, katero je kupcijski minister predložil državnemu zboru. Zasluge nekterih mož torej tudi gledé železnic niso tako v neko vpjiočel!

* (Hercen), znani ruski politični pisatelj, ki je dolgo v Londonu, kasneje v Švajci izdajal ruski časopis, je, kakor so zadnje čase pravili nekteri časniki, prosil ruskega biskupa Rajevskega, da bi mu pri ruski vladi izprosil dovoljenja, da bi se smel zopet vrniti v Rusijo. Petrbrg. Ztg. zdaj pripoveduje, da je le Hercenov sin, ki je profesor fiziologije na vseučilišču v Florenci, prosil ruske vlade dovoljenja, da bi se smel nekoliko časa prikazati v Rusijo, da bi poravnal denarne razmere svojega očeta, ki ima na Ruskem velika posestva.

* (Most čez Savo.) Sevniska (Lichtenwald) srenja je prosila pri deželnem odboru štirskem podpore, da bi si napravila most čez Savo na Kranjsko. Deželni odbor je poslal prošnjo kupcijski in obrtnijski zbornici, da tudi ta pové svoje mnenje o tej prošnji. Zbornica je storila hvalevredni sklep in priporočala deželni podporo sevniske prošnje. Do zdaj od Litije do Krškega ni bilo nobenega mosta čez Savo.

* (Okrajno zastopništvo) v Brežicah je sklenilo peticijo do državnega zbora, naj bi se vpeljale neposredne volitve in pomnožilo število drž. poslancev. Res čudno, da ti gospodje nimajo boljšega dela. Zakaj neki slavno zastopništvo ne prosi, da bi se popravila čez mogočnost slaba postava o krajnem zastopu! Hic Rhodus!

* (Görzer-Zeitung) je nehala izhajati, in je mesto zadnjega lista svojim naročnikom in drugim dobrovoljnim prejemnikom poslala svoj — „partezettel“. — Rahla jej cajunica!

* (V Sv. Martinu) na Ogerskem je 13. t. m. vojaš o na povelje magjarske gosposke siloma odprla sobano slovaške Matice in se tam samovoljno ustanovilo. —

* (Kako se godi pri volitvah na Ogerskem) kaže ta le dogodba. 8. t. m. je hodil kandidat Deakove stranke z imenom Bartal po vaseh. Z njim je hodila cela procesija njegovih prijateljev. V istem okraji so postavili levičnjaki svojega kandidata nekega Laslo, pri katerem se je bilo ravno tako cela truma zopet njegovih udanih zbralo. Obe procesiji se srečati, vsaka svojemu kandidatu živio! kliče in naposled se stepo, eni po drugih planejo s palicami in banderi, takó, da je eden (oče peterotrok) mrtev ostal, dva set jih je brez zavednosti na mestu ostalo. Več izmed poslednjih je na smrt ranjenih.

Dunajska borza od 17. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. 75 kr.	Kreditne akcije 298 fl. 40 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. —	London 124 fl. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 70 fl. 40 kr.	Srebro 121 fl. 75 kr.
1860 drž. posojilo 104 fl. 90 kr.	Cekini 5 fl. 85 kr.
Akcije narod. banke 730 fl. — kr.	

V očitni dražbi

se bodo 20. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v kojniški kasarni v Mariboru prodajali

muzikalni instrumenti

nekdanje godbe 14. husarskega polka.

Zapisnik in popis instrumentov more vsakdo videti v Janžičevi tiskarnici.

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janžič.